

Bijlage II. Toelichting op het overzicht voor- en nadelen voorjaarsrapportage 2023

1. Bijdrage Het Waterschapshuis (HWH) (nadeel € 125.000,-)

De geactualiseerde begroting 2023 van HWH geeft voor ons waterschap een bijdrage van € 1.045.000. In onze begroting 2023 is, op basis van de ontwerpbegroting HWH 2023, rekening gehouden met een bijdrage aan HWH van € 820.000. De bijdrage is derhalve € 225.000 hoger. Dit komt onder andere doordat de kosten van de programma's instandhouding, informatieveiligheid en privacy en basisdata gestegen zijn. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het bestuursvoorstel "Zienswijze ontwerpbegroting 2024 Het Waterschapshuis" (AB 15 februari 2023).

De hogere bijdrage van € 225.000 is niet volledig meegenomen in deze voorjaarsrapportage. De afgelopen jaren zien wij namelijk een trend waarbij HWH de (geactualiseerde) begroting verhoogt en bij de jaarrekening een voordeel rapporteert. Achtereenvolgens hebben wij over de jaren 2019 tot en met 2022 respectievelijk € 99.000, € 159.000, € 89.000 en € 146.000 van onze bijdragen teruggekregen. Deze teruggave komt doordat een aantal programma's goedkoper uitvallen of dat programma's door diverse oorzaken niet zijn doorgegaan.

Aangezien de teruggave meestal ongeveer € 100.000 bedraagt, is in deze voorjaarsrapportage een nadeel van € 125.000 meegenomen voor de hogere bijdrage HWH.

2. Visveiligheid gemalen onderzoek (nadeel € 15.000,-)

Het algemeen bestuur heeft op 14 december 2022 ingestemd met deel 2 van de "Aanpak visveiligheid gemalen". Een onderdeel van het voorstel was het beschikbaar stellen van een jaarlijks budget (tot en met 2027) van € 15.000,- voor onderzoek naar een visveilige oplossing bij vijf kleinere gemalen (geringe capaciteit). Onderzocht wordt of het visveilig maken van deze gemalen kosteneffectief is. In de begroting 2023 kon met dit extra budget nog geen rekening worden gehouden. De begroting 2023 is in november 2022 door het algemeen bestuur vastgesteld.

3. Vervallen voorziening baggeren Havenkanaal Assen (voordeel € 200.000,-)

In de voorjaarsrapportage 2022 is besloten een voorziening te vormen voor het baggeren van het Havenkanaal in Assen. In 2022 zou hier € 800.000 aan toegevoegd worden en vervolgens jaarlijks € 200.000. In 2026 (het verwachte jaar van baggeren) zou dan de benodigde € 1,6 miljoen beschikbaar zijn.

Op basis van recente metingen is echter gebleken dat de slibaangroei minder is dan verwacht. Dit wordt veroorzaakt door diverse factoren, zoals aanpassingen van installaties op de zuivering en het saneren van overstorten door de gemeente.

Doordat naar verwachting op termijn investeringen plaatsvinden waarmee de slibproductie verder sterk zal worden verminderd, zijn er behoorlijk wat onzekerheden omtrent de toekomstige slibaangroei. Het moment van opnieuw baggeren is onzeker en daardoor komt de beoogde voorziening te vervallen. De geraamde dotatie aan de voorziening baggeren in 2023 van € 200.000 is derhalve niet meer nodig.

In meerjarenraming 2024-2027 zijn de toekomstige dotaties van € 200.000 per jaar logischerwijs ook geschrapt.

4. Budgetoverheveling klimatisering vergaderzalen (nadeel € 50.000,-)

Bij de jaarrekening 2022 is voorgesteld het in 2022 geraamde budget met betrekking tot de klimatisering van vergaderzalen over te hevelen naar 2023.

De twee vergaderzalen A216 en A416 voldeden niet meer aan de standaard hygiënevoorschriften (onder meer geen ventilatiemogelijkheid). In de voorjaarsrapportage 2022 is voor de noodzakelijke aanpassingen een budget opgenomen van € 50.000. In verband met leveringsproblemen van de airconditioners heeft de uitvoering niet meer in 2022 plaatsgevonden, maar in het voorjaar van 2023.

5. Solidariteitsfinanciering muskusratten (per saldo voordeel € 60.000,-)

De solidariteitsfinanciering muskusrattenbeheer in Nederland start per 2023. Dat betekent dat alle waterschappen in eerste instantie hun financiële bijdrage leveren. Na afloop van het bestrijdingsjaar ontvangen de grenswaterschappen een vergoeding op basis van de werkelijke gemaakte extra kosten voor de bestrijding in de grensregio. Als we voldoen aan het resultaat in het kerngebied ontvangen we in 2023 25% van deze gemaakte kosten, in 2027 stijgt dit naar 50% en in 2033 zal dan 100% van deze kosten vergoed worden. Naar verwachting draagt ons waterschap ingaande 2023 € 35.000 bij in het kader van de solidariteitsafspraken en wij ontvangen € 95.000 (zijnde 25% van de gemaakte kosten). Per saldo ontvangen wij dus vanuit de solidariteitsfinanciering muskusratten € 60.000.

6. Sanering asbestdaken Veele (voordeel € 88.000,-)

In de begroting 2023 is voor asbestsanering van de daken van de locatie Veele een bedrag opgenomen van € 88.000. Aangezien nog een haalbaarheidsstudie naar de voorgenomen investeringen met betrekking tot het verduurzamen van de locatie Veele heeft plaatsgevonden, zal deze asbestsanering niet in 2023 plaatsvinden. De asbestsanering zal nu in 2024 plaatsvinden en de begrote kosten van € 88.000 zijn derhalve in de meerjarenraming 2024-2027 opgenomen.

7. Sanering asbestdaken Borger, Siddeburen en Termunterzijl (nadeel € 85.000,-)

In de najaarsrapportage 2022 is een budget van in totaal € 88.000 opgenomen voor de sloop en asbestsanering van de werkplaats Borger (€ 50.000) en voor de asbestsanering van de locaties Siddeburen en Termunterzijl (€ 38.000). In 2022 hebben voor een bedrag van € 55.000 werkzaamheden plaatsgevonden. Het restantbudget in 2022 bedraagt derhalve € 33.000 (€ 88.000 - € 55.000). Op basis van de offerte uitraag blijken de kosten uiteindelijk hoger uit te vallen en worden in 2023 nog € 85.000 aan kosten gemaakt. Bij de jaarrekening 2022 is voorgesteld het restantbudget 2022 van € 33.000 over te hevelen naar 2023. Daarnaast is nog € 52.000 extra benodigd (€ 85.000 - € 33.000).

8. Salarissen en sociale lasten (nadeel € 819.000)

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een stijging van de salarissen en sociale lasten van 4%. Eind december 2022 is een akkoord bereikt over een nieuwe cao. De cao heeft een looptijd van 1 jaar van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023. Conform deze cao zijn per 1 januari de salarissen verhoogd met 2,5% en € 125,- bruto per maand op basis van een voltijdsdienstverband. Per 1 juli worden de salarissen nogmaals verhoogd met 2,5%. De extra personeelslasten in 2023 bedragen € 819.000.

9. Kapitaallasten (budgettair neutraal)

De kapitaallasten zijn bijgesteld op basis van de huidige gegevens. Uit de berekeningen blijkt dat de rentelasten stijgen met € 330.000 en de afschrijvingslasten dalen met € 330.000.

10. Dividend NWB (voordeel € 530.000,-)

In de begroting 2023 is uitgegaan van een dividenduitkering van de NWB over het jaar 2022 van € 45 miljoen. In de algemene vergadering van aandeelhouders van de NWB van april 2023 is besloten een dividend vast te stellen van € 60 miljoen. Dit betekent dat de in de begroting geraamde dividenduitkering van € 1.590.000 miljoen met € 530.000 kan worden verhoogd.

11. Watersysteemheffing gebouwd (voordeel € 630.000,-)

De uiteindelijke hoogte van de te ontvangen watersysteemheffing gebouwd wordt bepaald door de vastgestelde WOZ-waarden zoals de gemeenten in ons gebied die vaststellen voor gebouwde objecten. Het vooraf inschatten van de ontwikkeling van de waarde van WOZ-objecten in het begrotingsjaar is moeilijk. We hebben rekening gehouden met een stijging van de WOZ-waarden van gemiddeld 13,5%. Dat is op dit moment 14,2%. Daarnaast verandert ook het aantal objecten (volume) waardoor de opbrengst hoger uitvalt dan verwacht.

12. Energie (per saldo nadeel € 950.000,-)

In totaal bedraagt het nadeel op energie € 950.000. Dit betreft:

Inkoop elektriciteit (nadeel € 500.000)

Als waterschap nemen wij deel in een energiecollectief met andere waterschappen om gezamenlijk elektriciteit en gas in te kopen. Uit een inventarisatie onder alle deelnemers van het energiecollectief is gebleken dat het energiecollectief onvoldoende elektriciteit voor 2023 had ingekocht. Eind 2022 is derhalve 10% extra elektriciteit ingekocht. Het gemiddelde leveringstarief is hierdoor aanzienlijk gestegen (de overige 90% is al voor de energieprijsstijgingen ingekocht). Op ons totaalverbruik betekent dit € 500.000 aan extra kosten voor 2023.

Aanschaf Garanties van Oorsprong (GVO) (nadeel € 70.000)

Een Garantie van Oorsprong (GvO) is een digitaal certificaat waarmee bewezen wordt dat stroom op een groene (dus duurzame) manier is opgewekt. De kosten van GvO's fluctueren sterk. De afgelopen periode is de prijs per GVO gestegen van € 3 per stuk naar € 7 per stuk.

Dit komt met name doordat steeds meer bedrijven GvO's kopen en het aanbod hierbij achterblijft.

De extra kosten voor de aanschaf van GvO's bedragen € 70.000.

Netwerkkosten Enexis (nadeel € 300.000)

Als gevolg van onder andere hogere kosten van netverlies, de hoge inflatie en hogere kosten aan TenneT (landelijke netbeheerder) heeft Enexis haar tarieven met ongeveer 30% verhoogd. Enexis heeft een tariefvoorstel ingediend bij de Autoriteit Consument en Markt (ACM) en eind november 2022 heeft de ACM deze tarieven vastgesteld en gepubliceerd. Voor ons waterschap betekent dit dat wij jaarlijks € 300.000 meer moeten betalen aan Enexis.

Energiebelasting (nadeel € 120.000)

In het Belastingplan 2023 heeft de Rijksoverheid de energiebelastingtarieven voor 2023 gepubliceerd. Deze tarieven laten een verhoging zien. De impact voor ons waterschap bedraagt € 120.000.

Inkoop gas (voordeel € 75.000)

In de begroting 2023 is rekening gehouden met € 200.000 aan hogere gaskosten voor 2023.

Uiteindelijk bedragen de gaskosten € 125.000 meer. Dit is € 75.000 lager dan eerder ingeschat.

Overig (nadeel € 35.000)

Dit betreft met name een verhoging van de kosten van onze meetdiensten.

13. Contributies (nadeel € 40.000,-)

Jaarlijks is een budget opgenomen voor contributies aan onder andere de Unie van Waterschappen en de STOWA. Dit jaar zijn de diverse contributies, gelet op de economische omstandigheden, meer dan normaal gesproken verhoogd. De extra kosten voor ons waterschap bedragen € 40.000.

14. Kosten COVID-bemonstering (voordeel € 363.000,-)

Sinds 2021 voeren wij voor het ministerie van VWS de bemonstering op Covid uit op de zuiveringen van ons waterschap en op de zuiveringen van Noorderzijlvest. De kosten die wij maken worden volledig door het ministerie vergoed. Dat is een vaste vergoeding; eventuele mee- of tegenvallers zijn voor rekening van het waterschap.

De vergoeding is door het ministerie recent verhoogd, waardoor de vergoeding € 182.000 hoger uitvalt dan verwacht. Zoals we ook al in de jaarrekening 2022 schreven lukt het ons de bedrijfsvoering rondom de Covid bemonstering zeer efficiënt in te richten. De uitgaven zullen naar verwachting € 181.000 lager uitvallen. Het totale voordeel bedraagt derhalve € 363.000 (€ 182.000 + € 181.000).

15. Zuiveren afvalwater door Noorderzijlvest (nadeel € 651.000,-)

Ten behoeve van een doelmatige uitoefening van (grootschalige) taakonderdelen inzake het zuiveren en laboratoriumwerkzaamheden werken de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest sinds 1 januari 2000 samen en zijn daartoe een lichte gemeenschappelijke regeling aangegaan als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Aangezien er sprake is van een zeer volatiele markt, is tussen de beide besturen afgesproken vanaf 2022 af te rekenen op basis van werkelijke kosten. In onze begroting 2023 is de te betalen bijdrage aan Noorderzijlvest inzake het zuiveren gebaseerd op de begroting 2023 van de GR. Na vaststelling van deze begroting in het najaar van 2022 zijn er echter een aantal ontwikkelingen geweest. De belangrijkste zijn een hogere cao-stijging, hogere tarieven voor chemicaliën en hogere energietarieven.

Gelet op het voorgaande is het de verwachting dat ons aandeel inzake het zuiveren € 651.000 hoger zal zijn dan meegenomen in de begroting 2023.

16. Onderhoud waterschapskantoor (nadeel € 55.000,-)

Bij een recente inspectie is gebleken dat delen van de voorpui van het waterschapskantoor extra onderhoud nodig hebben.

Onder meer gaat het om corrosiebehandeling en invoegwerk. Gelet op de plaatsen van behandeling dienen extra veiligheidsvoorzieningen te worden getroffen. Het bedrag dat met de onderhoudswerkzaamheden is gemoeid bedraagt € 55.000.

17. Afvoeren vervuilde baggerspecie (nadeel € 30.000,-)

Vanuit de baggeropgave 2023 is op de locatie Nieuwe Diep veel puin en glas meegekomen in het bagger tijdens uitvoering. Het bagger met baggervreemd materiaal is niet te verspreiden op de aanliggende percelen en/of te zeven. Daarmee zijn wij als Waterschap genoodzaakt de bagger af te voeren en te storten. De kosten hiervan bedragen € 30.000.

18. Implementatie financieel- en projectbeheersingssysteem (nadeel € 350.000,-)

Recentelijk is een notitie door de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) gepubliceerd, waaruit blijkt dat de implementatiekosten behorende bij de implementatie van een SaaS (Software-as-a-Service) oplossing niet geactiveerd mogen worden.

SaaS is een model waarbij softwaretoepassingen via internet worden aangeleverd, dus als service (in tegenstelling tot on premise, waarbij de software draait op de server van de afnemer).

Voor de implementatiekosten van het nieuwe financieel- en projectbeheersingssysteem is een krediet beschikbaar gesteld van in totaal € 1.000.000.

Dit nieuwe systeem betreft een SaaS-oplossing. Deze kosten kunnen dus volgens de commissie BBV niet geactiveerd worden.

De € 1 miljoen implementatiekosten zijn nu in de exploitatie verwerkt. In deze voorjaarsrapportage 2023 is € 350.000 opgenomen en in de meerjarenraming 2024-2027 is in het jaar 2024 € 650.000 opgenomen.